

Tekmovanje učenk in učencev 8. in 9. razreda osnovne šole s področja zgodovine

NAVODILA ZA VREDNOTENJE – DRŽAVNO TEKMOVANJE, 10. 3. 2022

Splošno navodilo za vrednotenje

- Če je pravilnemu odgovoru dodano nekaj, kar ni pravilno (tudi zapis v oklepaju), se odgovor vrednoti kot nepravilen.
- Ne priznajo se zapisi, ki imajo zaradi pravopisnih napak spremenjen pomen.
- Pri nalogi izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom se točke ne prizna, če je izbran več kot en odgovor.
- Upoštevajo se tudi drugi strokovno utemeljeni odgovori.

1. naloga (5 točk)

NE, NE, DA, DA, DA.

Za vsako pravilno oznako trditve (DA/NE) 1 točka, skupaj 5.

2. naloga (5 točk)

a) B (1 točka)

b1) Naselbina je stala zunaj naselja (in ob glavni cesti).

b2) Objekti ustrezajo opisom rimskih poštnih postaj drugod./Sestavljal jih je sklop poslopij, od gospodarskih skladišč, shramb za vozove, poslopij za cestno policijo ...

b3) Urbanistična zasnova se kljub okoljskim spremembam ni spreminjala.

b4) V naselbini so našli malo drobnega keramičnega gradiva.

*Napisana morata biti **dva** različna pravilna odgovora, vsak se ovrednoti z 1 točko.*

c) Naselbina je stala pod vodonosnim pobočjem in hudourniški plazovi in potoki so naselbino večkrat prekrili z zemljo in peskom, zato so jo morali večkrat popravljati. (1 točka)

Obvezna je omemba plazov oz. zasutja naselbine v naravni nesreči z zemljino.

d) Atrans/Trojane. (1 točka)

3. naloga (5 točk)

a) Kranj. (1 točka)

b1) Mesto je bilo naravno zavarovano tako, da je ležalo na skalnem pomolu/pobočju/vzpetini nad sotočjem Save in Kokre. (1 točka)

Obvezna je omemba vzpetine/pobočja IN sotočja.

b2) Človek je zgradil še obzidje (obrambne utrdbe) in obrambni jarek. (1 točka)

c1) Karnij je zapiral oz. nadziral dostop v Zgornjesavsko dolino (in naprej v SV Italijo)/v Poljansko in Selško dolino/do gorskih prelazov Jezersko, Ljubelj in Podkoren.

c2) Nadziral je prehod čez Savo.

Obvezna je omemba prehoda čez Savo (1 točka) in omemba nadzora/zapiranja poti (1 točka).

4. naloga (5 točk)

a) Fazine/(pristanišče) Fazine pri Portorožu. (1 točka)

b) B, C

Za vsak pravilen odgovor 1 točka, skupaj 2 točki.

c) Omenjen jambor so uporabljali kot kol za privez ladij (1 točka) (zabit v morsko dno), ker muljasto dno na danem najdišču ni omogočalo sidranja plovil, (zato so plovila morali privezovati na kole). (1 točka)

Obvezna je omemba mulja (1 točka) in novega namena – kol za privezovanje (1 točka).

5. naloga (5 točk)

DA, DA, NE, DA, DA.

Za vsako pravilno oznako trditve (DA/NE) 1 točka, skupaj 5.

6. naloga (4 točke)

a) Mesto je mestne pravice dobilo v času vladavine cesarja Klavdija./Mesto je ustanovil cesar Klavdij. (1 točka)

b1) V zahodnem – svetem delu,

b2) zato ker gre za svetišče.

Za navedbo dela mesta 1 točka in pojasnilo 1 točka, skupaj 2 točki.

c) Dekuman in kardo. (1 točka)

7. naloga (5 točk)

a1) Vodotesni omet/malta. (1 točka)

a2) Tlakovanje s tesno prilegajočimi se kamnitimi ploščami ali z velikimi ploščatimi opekami.

Pri drugi rešitvi je obvezna omemba plošč ali opek. (1 točka)

b) C (1 točka)

c) A (1 točka)

d) Odplake iz kanalov so se iztekale v Savinjo/strugo Savinje.

Še sprejemljiv odgovor: Odplake iz kanalov so se iztekale proti jugu, kamor je visel teren/v smeri južne struge Savinje. (1 točka)

8. naloga (4 točke)

a) (Javne) terme. (1 točka)

b1) Hipokavst je bil poseben sistem centralnega ogrevanja. (1 točka)

b2) Pod dvignjenimi tlemi, ki so jih podpirali stebrički, in skozi votle opeke v zidovih je krožil topel/vroč zrak, ki je ogreval prostore ter vodo v bazenih in kopalnicah.

Za 1 točko je obvezna sočasna omemba kroženja zraka pod tlemi in ogrevanja vode.

c) D (1 točka)

9. naloga (4 točke)

a) C (1 točka)

b) Za prevoz in shranjevanje vina. (1 točka)

c) Na amforah je bil pogosto napis, kaj vsebujejo. (1 točka)

d) Žgana glina je prepuščala vlago. (1 točka)

10. naloga (4 točke)

a) Danes je s strani države osnovnošolsko izobraževanje/šolanje obvezno/zapovedano, medtem ko v rimskem času zapovedi ni bilo.

Obvezna je omemba obveznega šolanja. (1 točka)

b) V rimskih časih je šola predstavljala skupina učencev zbranih okoli učitelja, danes pa šolski pouk poteka v ta namen zgrajenih šolskih poslopih./V rimskih časih šola ni predstavljala ustanova/zgradba/prostor, šola je predstavljal učitelj. (1 točka)

c) Retorika, filozofija/filozofija za otroke. (1 točka)

d) B (1 točka)

11. naloga (4 točke)

a) Luperkalije. (1 točka)

b1) Tepežkanje. (1 točka)

b2) Zapis meseca februar. Takrat so se slavile/praznovale. (1 točka)

c) V saturnalijah. (1 točka)